

ZOEKEN EN VINDEN

'Zoekt de Here terwijl Hij zich laat vinden'

Jesaja 55:6 a

'Wij hebben gevonden de Messias, wat betekent Christus'

Johannes 1: 42b

Gemeente van Christus,

Bent u ook een zoeker?

Mensen zijn voortdurend op zoek. Dat is echt menselijk. Naar van alles en nog wat.

Ik noem drie voorbeelden.

Zoeken naar een *baan*. Immers, zonder baan geen geld en dat heb je nu eenmaal allemaal nodig. Zoeken dus.

Zoeken naar een *relatie*. Zie de contactadvertenties in de krant. Vrouw zoekt man, man zoekt vrouw. Op weg naar een duurzame verbintenis.

Zoeken naar een *woning*. Je schakelt een makelaar in, want je hebt behoefte aan een huis, onderdak. Kopen of huren.

Drie voorbeelden. Die heb ik niet zomaar lukraak gekozen, gemeente!

Want het gaat bij deze drie om zeer nodige en begeerde doelen: mensen zoeken *die* toch in de eerste plaats: een baan, een woning, een partner.

Maar de mens zoekt meer.

Typisch voor ons, mensen, is het zoeken naar *zin*. Naar betekenis. Waar leef ik voor? Waar werk ik voor? Waar ga ik naartoe? Zingevingvragen dus.

Mensen zoeken. Het leven is een zoektocht.

En wat is nu heel erg fijn bij zo'n zoektocht? Dat je *vindt* wat je zoekt.

Een prachtig voorbeeld daarvan komt uit de klassieke oudheid.

Archimedes was een zoekende wetenschapper. Een wiskundige. Hij zocht naar de opwaartse druk van het water. Hij zat in bad toen hij de

inval van z'n leven kreeg: de opwaartse kracht van zijn lijf moest even groot zijn als het gewicht van het verplaatste water.

'*Eureka!*' Ik heb het gevonden!', riep hij vol enthousiasme.

Hij sprong uit bad en rende, ongekleed, naar het paleis van de koning om zijn vondst te vertellen. De wet van Archimedes.

Gevonden!

Nu kom ik bij Jesaja. Die zegt tegen zijn volk, Israël: '*Zoekt de Here*'.

Deze uitnodiging, gemeente, kwam terecht bij een volk dat verdreven was uit zijn land. Ze zaten in de Babylonische ballingschap. Uit eigen land en stad al jaren geleden verdreven. Dat volk zag het niet meer zitten. Ze hadden hun lot moeten aanvaarden. Voor hun besef was God van hen geweken. Door hun eigen schuld. Hoe ze verder moesten wisten ze niet. Ze waren ontdekt aan hun zonden, aan hun ongeloof en bijgeloof. Velen van de Israëlieten waren ervan overtuigd dat de Here God niets meer met hen te maken wilde hebben. God is hen vergeten. Afgedaan. Voorbij. Ik weet niet of iemand van u dat besef ook kent. God wil niets meer met mij van doen hebben. Dat is benauwend....

Tot dat volk komt de profeet Jesaja in Gods naam met zijn profetie.

Woorden van bevrijding en hoop. Aansporingen om terug te keren, naar het oude land, maar vooral tot de Here God.

Is er dan nog een weg terug? Terug naar de God van Israël? 'Ja', zegt Jesaja: '*Zoekt de Here nu Hij zich laat vinden*'. Hij laat zich vinden, mensen, je roept Hem niet tevergeefs aan in je nood en zorg. Zoek Hem! Dan vind je Hem.

Gemeente, deze uitnodiging om naar de Here te gaan, deze roeping om Hem te zoeken die zich ook laat vinden – die komt allereerst tot Israël.

Toen en ook nu. Maar die roeping is evengoed een uitnodiging voor *ons*. Ga op zoek naar God. Voor het eerst of weer opnieuw. Je zoekt werkelijk niet tevergeefs. Hij is er voor u. Dat is de betekenis van zijn Naam,

JHVVH, 'Ik ben er voor jou'. Voor het volk. Voor die zoekende mens. En zeker voor die mens die aan het eind van zijn Latijn is. Die het zelf niet meer ziet zitten. Bent u of ben jij zo iemand? Neem dit dan aan!

Zoeken en vinden....

In het christelijk literair tijdschrift 'Liter' las ik een uitspraak van de bekende dichter Rutger Kopland. Hij schrijft ergens dit: *'Wie wat vindt heeft slecht gezocht'*.

Oef, gemeente, dat is een enormiteit. Goed over nadenken! Wie wat vindt – bijvoorbeeld een opvatting, een geloof, God – heeft niet echt goed gezocht. Weet u waarom niet? Wel, zo zegt de niet-gelovige mens: wie wel goed zoekt, die vindt... niets! Er is niets. Ook geen God. Ook geen zin. Ook geen doel.

Ik zeg het met de dichter Hendrik Marsman. Hij was een echte zoeker, maar liet zich niet door een god vinden:

'ik sta alleen, *geen God of maatschappij*
die mijn bestaan betreft in een bezielde verband,
geen horizon of zee, geen poov're korrel zand
in 't naamloos wel en wee der brandende woestijn.

Dat was zeventig jaar geleden. Maar het is de kreet van de postmoderne mens van vandaag evengoed. De grote verhalen voorbij. Er is niets.

Hoe anders is de slotsom van een gelovige zoeker als de Engelse schrijver G.K.Chesterton, honderd jaar geleden. Hij vond na lang zoeken God. Hij zei: ik kan zijn bestaan niet bewijzen, maar wat ik niet kan loochenen is het besef dat Hij er is en dat Hij leeft. Dat is geen bewijsbare stelling, maar wel *een onloochenbaar besef*: God leeft!

Gemeente, de moderne mens, zoals Rutger Kopland, zegt: er is niets.

Wij zijn allemaal moderne mensen, kinderen van onze tijd, geïnfecteerd door de geest van onze tijd. Die geest is een geest van twijfel en ongeloof. Die geest heeft postgevat in onze harten en zeker in die van onze kinderen en kleinkinderen. Bij hen vervaagt God.... heeft Kopland gelijk?

Nee, zegt de bijbel. De heilige Schrift staat haaks op dit gevoel van deze tijd. Wie echt zoekt, vindt niets...? *Dat is onwaar.* Je kunt de Here God wel degelijk vinden. Wie goed zoekt, die vindt!

God is niet onvindbaar. Jesaja heeft gelijk: Hij *laat zich vinden* door iedere mens die hem waarlijk zoekt. In onze oude psalmberijming van Psalm 32 staat over ootmoedige zoekers, dat ze 'in vindenstijd' smekend tot God zullen komen. Vindenstijd. Er is tijd om God te vinden. Wie ootmoedig, d.i. nederig, eenvoudig, biddend zoekt heeft alle kans. Nu zijn er mensen die zeggen: de Bijbel? Dat is het boek van *de zoekende mens*. Een Edese dominee zei tegen zijn gemeente: 'geloven is een zoektocht'. Heeft hij gelijk? Is het steeds maar zoeken en niet vinden? Dat is me te onzeker en te weinig. Het is anders: de Bijbel is het boek van *de zoekende God*.

Als ik dat zo zeg, gemeente, dan ligt in die uitspraak besloten een *protest*. Een protest tegen hen, die de heilige Schrift uitsluitend zien als een mensenboek. Dat is ze stellig, volop. Boek van de zoekende mens. Maar méér is de Schrift het getuigenis van de zoekende God. Hij is de schepper van de mens. Hij schiep hem, man en vrouw, als een verantwoordelijk schepsel. De mens kan kiezen. U en ik ook. Wanneer nu die mens de verkeerde keus maakt en God hem bij zich vandaan ziet lopen, dan komt de Here hem opzoeken. Want Hij wil hem terug hebben. Terug bij God. In gemeenschap met de Heer.

'*Adam, waar ben je?*' God zoekt de gevallen mens en zijn vrouw.

'*Abraham!*', roept de zoekende God een mens uit het heidendom weg.

'Mozes, Mozes', zo zoekt de Here zijn dienaar op in de woestijn, hem roepend vanuit een vurige braamstruik.

'Joop, ik doop u; Maria, ik doop u'- zo werden *wij* geroepen bij onze doop door die God die ons zoekt. Hij is de Eerste. Hij openbaart zich. De bijbel, het mensenboek, is tegelijk het boek van God die zich openbaart. De roepende God. Hij zoekt. Wie zoekt hij? Mensen die Hij verloren heeft. Niet voor niets beeldt Israël Hem af als een herder, die verdwaalde schapen zoekt. En Jezus doet dat in zijn indrukwekkende gelijkenis van het verloren schaap, dat door de liefdevolle Herder, God, wordt gezocht en gevonden.

Zo is God. Zo doet Hij. Hij zoekt zijn mensen op. Hij wil ons redden van de ondergang, van verderf en dood, van schuld en zonde.

Zo komt Hij ook naar u en mij toe. Altijd. Steeds opnieuw. Zijn motief? Liefde. Liefde voor het verlorene. In Ezechiël 34 wordt deze grote Herder scherp getekend voor Israël: '*... de verlorene zal ik zoeken en de afgedwaalde terughalen; de gewonde zal ik verbinden en de zieke versterken* (vs.16).

Onze tekst in Jesaja 55 komt in iets andere woorden terug in hoofdstuk 65:1: '*Ik ben te vinden voor hen die mij niet zochten... Hier ben ik, hier ben ik*'. Ik ben hier voor u, genadig, vergevend, liefdevol. In dat hoofdstuk klinkt wel tevens de klacht, dat Israël z'n kans maar niet gegrepen heeft. Maar de Here God gaat niettemin door met zoeken en roepen. Hij doet dat intensief en nadrukkelijk.

Er staat dit bij: '*De ganse dag breidde ik mijn armen uit naar een opstandig volk...*'

Uitgebreide armen. Dan zien we een God uitgebeeld die uitnodigend zijn armen spreidt. Al de Jezus van Thorwaldsen. Maar dit gebaar tekent ook de gebruikelijke *joodse gebedshouding*. Dan gaat het nog verder zelfs: de Here bidt tot zijn volk, smeekt ze: kom toch tot Mij. Kom in beweging

naar Mij toe. Keer je af van je dwaling en verdwazing. Kom naar Mij toe en leef met Mij.

Hoe ontroerend is dat.

Zo is God ook nu, gemeente, ook voor u. Hij komt nodigend en liefdevol op ons af en wil alles voor ons betekenen, alle goeds, genade, liefde.

Hebt u de Here zo in uw hart gesloten, gelovig en vertrouwend? Doen! het mag! Het mag!

Nu gaat het zo toe: de God die ons zoekt *maakt* ook zoekende mensen.

Dat doet zijn heilige Geest. Want inderdaad, de bijbel is zeker ook het mensenboek van de zoekende zielen. Hoe vind je dat in de psalmen: *'Ik zoek uw aangezicht, Here, verberg uw aangezicht niet voor mij'*. Ps.27.

Mensen zoeken naar God, in een innerlijke behoefte Hem te vinden en te kennen. Ik denk dat er ook vandaag de dag heel wat mensen, ook hier, serieus en volhardend op zoek zijn naar God. Misschien zegt u: ja, ik reken mijzelf ook tot die Godzoekers.

Dan komt er een vraag op u af. Deze vraag: zoeken wij Hem *op de juiste plaats?*

Veel mensen zoeken het in zichzelf. Zit God niet ten diepste in mijzelf? Anderen zoeken Hem in de natuur. Nog weer anderen denken Hem te vinden in andere, betere mensen....

Jesaja wijst een andere weg. Hij weet: de zoekende God spreekt. Hij spreekt in zijn *Woord*. Een vol woord, dat niet leeg bij Hem terugkeert (55,11). Het Woord dat door profeten, evangelisten en apostelen is vernomen en opgetekend. God laat zich kennen in de Bijbel, in de geboekstaafde beloften. Het geopenbaarde Woord, dat verkondigd is en wordt, in Israël en in de gemeente van Christus.

Nu valt de naam *Christus*. Dat is niet toevallig. Naast de tekst van Jesaja leg ik vandaag een woord uit het Nieuwe Testament. We lezen in Johannes 1.

Wat vernemen we daar in het evangelie?

Twee volgelingen van Johannes de Doper gaan over tot het volgen van Jezus. Johannes heeft Hem aangewezen als het lam van God. En dan gaan ze. Ze volgen het lam. Jezus ziet ze aankomen en vraagt (NB!): *‘Wat zoeken jullie?’* En wijst ze de weg naar zijn verblijf, heel eenvoudig. Wanneer we nu verder lezen in het relaas van Johannes, dan valt ons op dat in vijf verzen vijf keer het woord *‘vinden’* en *‘gevonden’* staat.

Eén van het nieuwe tweetal leerlingen van Jezus, Andreas, *vindt* zijn broer Simon; even verder staat van Jezus: Hij *vond* Filippus. En van Filippus staat dan weer: hij *vond* Nathanaël. Mensen worden dus door Christus gevonden.

En wat zegt Andreas tegen Simon Petrus? *‘Wij hebben gevonden de Messias’* (wat betekent: Christus – voegt de evangelieschrijver eraan toe).

De zoekende God heeft zijn Zoon gezonden, Jezus de Messias. En Jezus vindt mensen, die Hij maakt tot zijn discipelen. God zoekt, Christus vindt, mensen vinden God door Jezus te vinden.

Als u dat nu zo leest, gemeente, in Johannes 1, een typische variant van de roepingsverhalen in Marcus en Mattheüs, dan vertelt Johannes wat er gebeurt, wie gevonden worden, wie de leerlingen zullen zijn. Het klinkt een beetje als een registratie van feiten. Nuchter, als een kroniek. Maar wat hij niet vertelt, dat achter elke mens die gevonden wordt door Christus zijn of haar eigen verhaal schuilt. Hun levensverhaal.

Stelt u zich voor, wat een stap zetten die mannen Andreas, Johannes, Simon, Filippus, Nathanaël. De stap naar Jezus, de stap naar God. Wat zal dat betekend hebben voor hun gevoel, hun emoties, hun levensvisie. Wat zal er gepasseerd zijn bij deze mensen aan verlangen, crisis, weerstand. Want Jezus volgen en God dienen, dat kan heel wat kosten aan strijd, twijfel, huiver, vrees.

Hoe kan dat bij u, gemeente, het geval zijn. God weet het, Hij kent u. Er kan een diepe onwil in ons huizen, weerszin tegen God. Je weet te moeten breken met je zonden en je wil dat wel en toch weer niet. de dichter Anton Ent dicht het zo:

Ik ben de man van twee wegen
de weg naar u toe, het pad van u af.

Er kan zoveel twijfel opdoemen, twijfel aan Gods bestaan, aan de zin van het leven. Om dat alles los te laten en je helemaal over te geven aan Christus en aan Gods leiding, dat kost je wat. Toch... je weet: God zoekt mij, Hij kent mij, Hij wil mij hebben.

Er is maar één verklaring voor deze stap, deze overgave: de overmacht van Jezus Christus. De trekkracht van de messias is hun te sterk. Ze voelen en ze weten in de ontmoeting met Hem: Hij is het. De van God gegevene. Waarop het volk gewacht heeft, de eeuwen door. Bij Hem moet ik zijn. Vind ik Jezus, dan vind ik God.

En zo, gemeente, klinkt er een blijde, enthousiaste toon in de uitroep van Andreas tot Simon: 'We hebben Hem gevonden. De messias. Gods gezalfde. Deze Jezus, die is het!' Die verre God van onze profeten, we hebben Hem gevonden in deze Man uit Nazareth. God zoekt ons op in de concrete verschijning van Jezus!

En dat, gemeente, dat is geloof. En in Wie geloven wij? In Christus. Hij is het. Niemand anders brengt die verre God dichtbij. Hij is als de foto van God. De geboren liefde van God. De Zoon van de Eeuwige. En Hij zoekt ons.

Gemeente, een andere Naam is er niet. Hij heet geen Buddha en geen Mohammed. Maar Jezus. De exclusieve Redder. Gekomen voor Israël, messias van zijn volk. Gekomen voor de volkerenwereld, ook voor

Nederlanders en ook voor Edenaren. Oneerbiedig gezegd: de laatste troef van de zoekende God om zijn mensen terug te krijgen. *'En ten laatste zond Hij zijn Zoon'*. Die buigt zich liefdevol naar u en mij toe en nodigt ons uit: volg jij mij ook? Ja? Of is de Europese mens die wij zijn te knap, te redelijk, te parmantig geworden? Nee toch? Je weet toch hoe diep schuldig deze wereld geworden is, de wereld waar u deel van uitmaakt? Je weet toch dat je zelf niet bent zoals je zou moeten en willen zijn? Bid met het lied: 'Zoek herder mij opdat ik vind, anders zo ga ik te gronde'.

Nu dan, laat Mij je Heiland zijn. Laat ik voor u zijn wat u zelf niet kunt wezen. Ik droeg mijn kruis ook voor u. Ik deed alles, ik heb het volbracht. Geef je over. Aan mijn trouw en aan mijn liefde. Ik heb je lief. De zoekende God heeft ook jou gevonden. Ik draag je. Ik vervul je met mijn Geest. Die zal je leiden. Verder het leven door. Naar mijn Vader. Naar mijn toekomst.

Jezus herhaalt de woorden van zijn Vader, ooit door Jesaja aan Israël doorgegeven: *'Wie zoekt, die vindt'* (Matt.7:8).

Gemeente: het zoeken van God staat onder de belofte van het vinden! Bent u zo'n zoeker, ga ermee door. De belofte staat vast. En die is bij Jesaja duidelijk bestemd voor Israël. Maar die belofte is ook heel persoonlijk, op u en mij gericht. Geloof dat!

Want - nu komt er nóg een Woordvoerder en penvoerder naar ons toe. 't Is de apostel Paulus, die zo diep heeft mogen inzien in Gods bedoelingen. Hij citeert Jesaja 65:1 'Ik ben gevonden door hen die mij niet zochten' en hij past vrijmoedig dat woord, tot Israël gezegd, ook toe op de heidenen (Rom.10:20). God laat zich vinden door mensen uit de volkeren. Al wat verloren is, ieder die zich verloren voelt, jood of heiden, man of vrouw, kind of bejaarde – we kunnen bij Christus terecht. Hij ging ervoor en Hij staat ervoor. Altijd.

Nog één keer gaan we terug naar onze tekst uit Johannes 1.

We hebben gezien: God zoekt de mens, Christus vindt de mens, de mens vindt Christus en in Hem God de Vader. Maar dan zien we direct nog iets: *de mens vindt zijn naaste!*

Wie bij God over de brug is, gaat zelf ook over de brug naar de ander.

Wie gevonden is wil anderen vinden. Andreas vindt Simon en.... *'hij leidde hem tot Jezus'* (vs.43). Filippus vindt Nathanaël en... leidt hem tot Jezus. Ze zijn – om met het Leger des Heils te spreken: gered om te redden. Discipelen worden apostelen.

Als Jezus mensen roept en inwint, gaan ze evangeliseren. En het hart van de evangelisatie is: tot Jezus brengen. Hij is de weg naar de zoekende God die zich laat vinden. Een gemeente van Christus is een wervende gemeenschap. Roeping voor onze gemeente!

Tenslotte dit. Al te vaak zijn we als kerk stil en bescheiden. In onze tijd van twijfel en ongeloof laten we ons zo vaak in een hoekje dringen.

Worden we 'kerk in een hoekje'. We zijn een minderheid geworden en dat maakt ons dikwijls timide en zelfs bang om voor ons geloof uit te komen.

Dat heeft Christus niet aan ons verdiend. Laten we dan liever fier en vrijmoedig uitkomen voor Hem die ons verlost. Met vreugde en enthousiasme over zó'n Heiland. Het mag ook vandaag klinken, in ons gezin, onze omgeving, onze buurt, onze werkring: *'Wij hebben Hem gevonden!* De messias, de Christus, de Heiland. God zij geloofd en gedankt!'

Amen.

